

Arnfinn Bø-Rygg

Kunst, kultur, verdi

En lesning av essayet "Kulturindustri" til Theodor W. Adorno (han ville 11.september (!) i år fylt 100) viser seg på mange måter mer aktuelt enn noen gang. Ikke bare gjelder det de treffende beskrivelser av et mainstream kulturprodukt og analysen av kulturens vareform: de tendenser Adorno så, er for lengst realitet. Det gjelder i enda høyere grad Adornos pessimisme m.h.t. kunstens og kulturens egen verdi. I dag kan det se ut til at begreper som 'verdi' og 'innovasjon' er beslaglagt av den økonomiske fornuft. Argumentet for å bygge et nytt konserthus for eksempel, er å trekke næringslivsfolk til byen, "få de beste hodene hit".

Foredraget tar utgangspunkt i en slik jeremiade over tingenes tilstand. Det viser med eksempler hvordan ideer om kulturprodukters egen verdi er totalt fraværende i dagens kunst- og kulturdiskusjoner. Det argumenteres så, ved hjelp av begreper og kategorier fra filosofi og estetikk, for tings, kunstverks, kulturelle begivenheters egne verdier eller egenverdi. Samtidig er perspektivet sekulariserende og pluralistisk: vi må bort fra troen på en høyeste verdi, eventuelt høyere verdier. Det er nettopp denne troen som har ført til nivelleringen av kulturen og dagens reduksjon av den til instrument for økonomi og profitt.